

Polski renesansowy uczoney Stanisław Grzebski (ur. W 1524 r. w Grzebsku na północnym Mazowszu, zm. W 1570 r. w Krakowie) jest znany przede wszystkim jako autor pierwszej polskiej książki technicznej *Geometria, to jest miernicka nauka* (Kraków 1566). Jest też wspominany jako wydawca prac Grzegorza z Nazjanzu. Zyskał jednak ogólnoeuropejską sławę jako autor pracy dotyczącej badań nad miarami wagi i innymi występującymi w Biblii *De mutiplici siclo et talento* (Antwerpia 1568), w której wykorzystał pełny zakres swych zdolności wiedzy jako numizmatyk, geometra i wysokiej klasy filolog. Wkład Grzebskiego był trwały, ponieważ jego podręcznik wydawano do 1765 r. Podjął on dzieło zapoczątkowane przez Wilhelma Budé (1467-1540) w *De asse et partibus eius* (Paris 1514).

W nowożytnych badaniach Grzebski jest zupełnie zapomniany jako filolog i biblista. Powodem tego jest traktowanie jego dzieła jako podręcznika numizmatyki i metrologii biblijnej. W literaturze poświęconej Grzebskiemu jest nieobecna albo źle rozumiana relacja między książką Budé i badaniami polskiego uczonego.

Projekt jest skoncentrowany na głębokiej relacji między pracą Grzebskiego i Budé jako ważnego przykładu udziału polskiego naukowego środowiska renesansowego w dialogu z zachodnimi pracami i trendami kulturowymi. Innym celem projektu jest przedstawienie wykorzystania i rozwoju nowożytnych (nie średniowiecznych) metod badań biblijnych przedstawionych w dziele Grzebskiego (filologia, nowe możliwości badań w studiowaniu tekstów dzięki drukowanym wydaniom Biblii).

Badania nad tymi problemami będą zrealizowane poprzez tekstową i kontekstową analizę dzieł Budé i Grzebskiego i wpływu tych dzieł na życie naukowe w Europie i poza nią. Zostaną przedstawione dowody na dialog pomiędzy francuskim a polskim uczoneym na poziomie głębszym niż numizmatyka i archeologia biblijna, obejmujący też fundamentalne problemy nowożytnego kształtu polityki i cywilizacji w czasach kryzysu związanego z Reformacją i z francuskimi aspiracjami do pełnienia roli imperialnej w Europie, które reprezentował Budé.

Realizacja tego projektu ułatwi nakreślenie szerokiej panoramy Renesansu europejskiego i ukáže oryginalność polskich badań i refleksji nad kształtem nowożytnej Europy. Ważnym czynnikiem jest też przypomnienie ważnego polskiego naukowca zapomnianego nawet w Polsce, ale obecnego przez dwieście lat w europejskiej debacie naukowej.